

На основу члана 45. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07 и 65/08),

Влада доноси

НАЦИОНАЛНУ СТРАТЕГИЈУ ЗА БОРБУ ПРОТИВ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

1. УВОДНИ ДЕО

Сврха Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: Стратегија) је да се, на основу описа и анализе стања и трендова криминалитета, као и анализе законодавног, институционалног и оперативног оквира борбе против прања новца и финансирања тероризма, дају препоруке за превазилажење проблема и унапређивање постојећег система. Препоруке ће бити разрађене акционим планом, који ће предвидети обавезе свих органа из ове стратегије, као и рокове за извршавање обавеза.

1.1. Циљеви Стратегије

Основни циљеви ове стратегије су:

- 1.1.1. превентивним и репресивним мерама утицати на смањење криминалитета у вези са прањем новца и финансирања тероризма;
- 1.1.2. имплементирати међународне стандарде чије спровођење омогућава чланство или повољнији статус државе у међународним организацијама;
- 1.1.3. развити систем сарадње и одговорности свих учесника у борби против прања новца и финансирања тероризма;
- 1.1.4. унапредити сарадњу јавног и приватног сектора на плану борбе против прања новца и финансирања тероризма;
- 1.1.5. обезбедити транспарентност финансијског система.

1.2. Прање новца и финансирање тероризма

1.2.1. Прање новца је процес прикривања незаконитог порекла новца или имовине стечених криминалом. Када је имовинска корист стечена извршењем кривичног дела, извршилац тражи начин да новац користи тако да не привлачи пажњу надлежних органа. Стога врши низ трансакција које служе да новац прикажу као законито стечен. Прање новца има три основне фазе:

Прва фаза: фаза „улагања” је прекидање директне везе између новца и незаконите активности којом је он стечен. У њој се незаконито стечени новац уводи у финансијски систем. Новац се уплаћује на банковне рачуне, најчешће у виду неке законите активности у којој се плаћање врши у готовом новцу. Један од начина је оснивање фиктивног привредног друштва које нема пословних активности, већ служи искључиво за полагање „прљавог” новца или уситњавање великих сума новца а потом његово полагање на рачуне у износима који нису сумњиви и нису предмет пријављивања надлежним органима.

Друга фаза: фаза „раслојавања” или „прикривања”. Након што је новац ушао у легални финансијски систем, пребацује се са рачуна на који је положен на друге рачуне. Главни циљ тих трансакција је прикривање везе између новца и криминалне активности од које потиче.

Трећа фаза: фаза „интеграције”, у којој се „прљав” новац јавља као новац који потиче од дозвољене делатности. Чест метод интеграције „прљавог” новца у легалне финансијске токове је куповина некретнина. Давање у закуп некретнина је законито а приход од закупнине није сумњив. Новац се често инвестира у предузећа у тешкоћама, која након тога настављају да раде, а дивиденде и директорске плате које се исплаћују су законити приходи. Када новац дође у ову фазу, скоро да је немогуће открити његово незаконито порекло.

1.2.2. Финансирање тероризма је покушај или обезбеђивање или прикупљање средстава или имовине, у намери да се користе или са знањем да могу бити коришћени, у целости или делимично, за извршење терористичког акта од стране терориста или од стране терористичких организација.

Као и прање новца, финансирање тероризма такође има неколико фаза.

Прва фаза је прикупљање средстава из законитог пословања компанија које су повезане, па и „вођене” од стране терористичких организација или појединаца или од кривичних дела као што су трговина дрогом, отмице, изнуде, преваре итд. Значајан извор ових средстава представљају и донације од стране појединаца који подржавају циљеве терористичких организација, као и добротворни фондови који прикупљају средства и каналишу их према терористичким организацијама.

У другој фази, прикупљена средства се чувају на различите начине укључујући и рачуне код банака отвореним од стране посредника, појединаца или компанија.

Трећа фаза је пренос ових средстава деловима терористичких организација или појединцима ради оперативног коришћења. Ову фазу карактерише коришћење механизма за пренос средстава, попут међународних електронских трансфера између банака или ремитената новца, коришћење добротворних организација, алтернативни системи или мреже за пренос новца, као што су индијска „хавала”, пакистански „хунди” или кинески „чит” или „чоп”, који функционишу у оквиру строго дефинисаних расних, племенских или националних група. Новац се преноси и преко курира и кријумчарењем преко државних граница.

Последња фаза је њихова употреба. Криминална природа ових средстава се показује када се искористе за неку од активности терористичких организација, куповину експлозива, оружја телекомуникационе опреме, подршку редовним активностима хелија, обезбеђивање скровишта и медицинске неге, финансирање кампова за обуку, пропаганду, или плаћање политичке подршке и уточишта у за то погодним државама.

1.3. Разлози за борбу против прања новца и финансирања тероризма

Прање новца и финансирање тероризма су глобални проблеми који имају повратне ефекте на економске, политичке, безбедносне и социјалне структуре земље. Последице прања новца и финансирања тероризма су: подривање стабилности, транспарентности и ефикасности финансијског система земље, економски поремећаји и нестабилност, угрожавање програма реформи, смањење инвестиција, губљење угледа државе и угрожавање националне безбедности.

Процена Међународног монетарног фонда је да је укупан обим прања новца у свету између два до пет процената укупног светског друштвеног производа. Износ у новцу који одговара наведеним процентима је 590 милијарди до 1,5 билиона америчких долара годишње. С обзиром на тајност и природу прања новца, наведени подаци су само индикатор величине проблема.

1.4. Категорије субјеката

У борби против прања новца и финансирања тероризма, ангажоване су четири категорије субјеката, и то:

1.4.1. обвезници из Закона о спречавању прања новца;

1.4.2. надлежни државни органи;

1.4.3. удружења;

1.4.4. друга физичка и правна лица чије су обавезе буду прописане законом који уређује репресивне мере које се спроводе на основу релевантних резолуција Савета безбедности Уједињених нација (у даљем тексту: СБ УН).

1.5. Друге донете стратегије и њихов однос са овом стратегијом

Препоруке које се односе на рад тужилаштва, судова и других државних органа, садржане у Националној стратегији реформе правосуђа („Службени гласник РС”, број 44/06), Националној стратегији за борбу против корупције („Службени гласник РС”, број 109/05) и Стратегији реформе државне управе у Републици Србији, а односе се на материјална и кадровска питања у тим органима, у овој стратегији нису посебно разрађене.

1.6. Друге области са којима је Стратегија повезана

Борба против прања новца директно је повезана са другим облицима борбе против криминала, тако да се овом стратегијом дају и препоруке у вези са:

1.6.1. одузимањем противправно стечене имовинске користи;

1.6.2. привременим мерама код одузимања противправне имовинске користи;

1.6.3. обрнутим теретом доказивања у вези са одузимањем противправне имовинске користи;

1.6.4. управљањем привремено одузетом противправном имовинском користи.

1.7. Борба против прања новца и финансирања тероризма у Републици Србији

Доношењем Закона о спречавању прања новца („Службени лист СРЈ”, број 53/01), септембра 2001. године започета је борба против прања новца. Тим законом инкриминисано је прање новца, прописан низ превентивних мера и радњи усмерених на откривање, спречавање и сузбијање прања новца и образована је Савезна комисија за спречавање прања новца, која је по доношењу Уставне повеље Србије и Црне Горе („Службени лист СЦГ”, бр. 1/03 и 26/05), постала орган Републике Србије у саставу Министарства финансија, под називом Управа за спречавање прања новца.

Нови Закон о спречавању прања новца („Службени гласник РС”, бр. 107/05 и 117/05 - исправка) ступио је на снагу 10. децембра 2005. године.

Кривично дело прања новца прописано је у члану 231. Кривичног законика („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 и 107/05 - исправка).

Кривичним законом (члан 393) по први пут је инкриминисано финансирање тероризма. У току је припрема Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма који уређује систем превентивних мера против прања новца и финансирања тероризма као и Закона о репресивним мерама које се спроводе на основу релевантних резолуција СБ УН, којим се прописује ограничавање располагања имовином физичких и правних лица које је СБ УН означио као терористе или терористичке организације.

1.8. Чланство Републике Србије у релевантним међународним организацијама

1.8.1. Уједињене нације – Као чланица Уједињених нација, Република Србија је у обавези да спроводи мере на основу резолуција СБ УН 1267 (1999), 1333 (2000), 1390 (2002), 1455 (2003), 1526 (2004) и 1373 (2001).

1.8.2. Савет Европе – Манивал (Moneyval) је комитет Савета Европе које се бави питањима спречавања прања новца и финансирања тероризма. Комитет се састоји од експерата делегираних од стране земаља чланица, а ради по принципу међусобног оцењивања. Први круг процене и оцењивања у Републици Србији вршен је у октобру 2003. године. На основу тога је, у јануару 2005. године, усвојен Извештај о првом кругу оцене система за борбу против прања новца и финансирања тероризма. Извештај садржи препоруке које је Република Србија обавезна да имплементира.

На заседању Манивала одржаном у септембру 2006. године, усвојен је Извештај о напретку у радњама и мерама које Република Србија спроводи у борби против прања новца и финансирања тероризма.

Једна од препорука из Извештаја Манивала је израда Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма.

1.8.3. Егмонт група је међународно удружење финансијско - обавештајних служби (у даљем тексту: ФОС) чији је основни циљ подизање нивоа међународне сарадње и размена података који се односе на прање новца и финансирање тероризма између националних ФОС.

Управа за спречавање прања новца, као финансијско - обавештајна служба Републике Србије постала је чланица Егмонт групе у јулу 2003. године.

1.9. Релевантни међународни стандарди

1.9.1. Радна група за спречавање прања новца (Financial Action Task Force on Money Laundering – у даљем тексту: FATF) донела је 2003. године нових „40 препорука” у области спречавања прања новца;

1.9.2. У периоду од 2001. до 2005. године FATF је донела „9 специјалних препорука” у области спречавања финансирања тероризма;

1.9.3. Европска унија донела је 2005. године нову Директиву о спречавању употребе финансијског система у сврхе прања новца и финансирања тероризма (у даљем тексту: Трећа директива ЕУ);

1.9.4. Европска унија донела је 2006. године Уредбу о контроли преноса физички преносивих средстава плаћања у износу од 10.000 евра или више преко државних граница Европске уније;

1.9.5. потврђене и потписане конвенције набројане у поглављу 2.2.1. ове стратегије.

1.10. Рок за спровођење

Препоруке из ове стратегије спровешће се у року до пет година од дана њеног доношења.

2. ОПИС СТАЊА

2.1 Опис стања и трендови криминалитета

2.1.1. Стање криминалитета из којег потиче имовинска корист, прања новца и финансирања тероризма и с тиме повезани подаци

2.1.1.1. Подаци Управе за спречавање прања новца о извештајима о сумњивим трансакцијама, отвореним предметима и предметима прослеђеним надлежним државним органима:

Табела 1.

<i>Извештаји о сумњивим трансакцијама од обвезника</i>		1.11- 31.12.2003.	2004.	2005.	1.1 –31.12.2006.
	<i>Банке</i>	24	249	275	802
	<i>Мењачнице</i>	-	7	-	-
	<i>ПТТ</i>	4	1	4	1
	<i>Укупно</i>	28	257	279	803

Број пријављених трансакција од стране обвезника показује тенденцију раста. Доминантан удео имају банке, док остали обвезници недовољно пријављују сумњиве трансакције. На основу извештаја о сумњивим трансакцијама у Управи за спречавање прања новца је отворено је 90 предмета, што у односу на број пријављених трансакција (1367 извештаја) сведочи и о недовољном квалитету примљених извештаја о сумњивим трансакцијама.

Табела 2.

Предмети отворени на основу:	1.11-31.12.2003	2004.	2005.	2006.	Укупно
<i>анализе готовинских трансакција</i>	4	50	48	21	123
<i>извештаја других државних органа</i>	-	6	19	14	39
<i>иницијативе иностраних ФОС-ова</i>	-	2	6	3	11
<i>извештаја о сумњивим трансакцијама</i>					90
					263

Највећи број предмета отворен је на основу анализе података о готовинским трансакцијама у Управи за спречавање прања новца. Опадање броја отворених предмета последица је сложености тих предмета, који се односе на случајеве организованог криминала и у које је укључен велики број лица и велики број трансакција.

У табели 3. приказан је број предмета прослеђених другим државним органима на надлежност од 1. новембра 2003-31. децембра 2006. године.

Табела 3.

Полиција	71
Пореска полиција	76
Тужилаштво	3
Девизни инспекторат	8
Сектор за буџетску инспекцију	1
Безбедносно-информативна агенција	4
Комисија за хартије од вредности	1
Агенција за приватизацију	1
УКУПНО	165

2.1.1.2. Подаци Пореске полиције о поднетим кривичним пријавама из њене надлежности и износу противправне имовинске користи из тих пријава:

Од октобра 2003. до октобра 2006. године, Пореска полиција поднела је 3572 кривичне пријаве, са укупним оштећењем буџета 26.448.784.636, 00 динара.

Пореска полиција је у периоду од 1. октобра 2003. до септембра 2006. године, поднела укупно шест кривичних пријава за кривично дело пореска утаја - избегавање плаћања пореза, у вези са кривичним делом прање новца. Министарство унутрашњих послова поднело је кривичне пријаве у овим случајевима за кривично дело прања новца.

2.1.1.3. Подаци Управе царина о поднетим пријавама за девизне прекршаје у вредности већој од 10.000 евра:

Табела 4.

<i>Година</i>	<i>Број пријава</i>	<i>Вредност (у ЕУР)</i>
2002.	75	1.443.059
2003.	87	1.895.754
2004.	95	5.316.260
2005.	83	1.480.956
2006. (до 31.10.2006.)	60	1.473.166

2.1.1.4. Подаци о броју пријављених, оптужених и осуђених лица за кривична дела којима је стечена противправна имовинска корист и изреченим мерама одузимања те користи. Табела 5. садржи податке за следећа кривична дела: несавестан рад у привредном пословању, проузроковање стечаја, злоупотреба овлашћења у привреди, проневера, злоупотреба службеног положаја, обмањивање купаца, недозвољена производња, пустошење шума, шумска крађа, остала кривична дела против привреде, противзаконито посредовање, примање мита, давање мита, остала дела против службене дужности, привредни криминал у ширем смислу, крађа и тешка крађа, разбојничка крађа и разбојништво, тешки случајеви разбојничке крађе и разбојништва, остала дела против имовине, фалсификовање новца, издавање чека без покрића, неовлашћена производња, држање и стављање у промет опојних дрога и омогућавање уживања опојних дрога.

Табела 5.

<i>број пријављених лица</i>					<i>број оптужених лица</i>			
<i>Година</i>	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
	49999	52293	52120	38184	26750	25438	27435	21676
УКУПНО				192.596				101299
<i>број осуђених лица</i>					<i>мера одузимања имовинске користи</i>			
<i>Година</i>	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
	18548	19843	21026	17115	55	166	100	65
УКУПНО				76532				386

У посматраном периоду пријављено је 192.596 оптужено 101.299 а осуђено 76.532 лица. У истом периоду изречено је 386 мера одузимања имовинске користи. Број случајева одузимања користи варира од најмање 55 у 2002 години до највише 166 у 2003. години. Ови подаци сведоче о малом броју изречених мера одузимања противправне имовинске користи.

Подаци о тим мерама у вредносном смислу нису расположиви. Из овога произлази да ни тужилаштво ни судови нису поклонили битну пажњу имовинској користи стеченој извршењем кривичних дела иако се ови подаци морају кориговати, јер је један број случајева незаконито стечене имовинске користи упућен на решавање у парничном поступку. Највише случајева одузимања имовине било је у пресудама за кривична дела: неовлашћена производња, држање и стављање у промет опојних дрога, недозвољена производња, недозвољена трговина и шумска крађа.

2.1.2. Криминалитет у другим државама који утиче на прање новца у Републици Србији

Организоване криминалне групе из Републике Србије остварују честе функционалне везе са сличним групама из иностранства, посебно из земаља у окружењу - Македоније, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Хрватске, Румуније и Бугарске, пре свега на плану реализације заједничких активности у оквиру међународних канала за кријумчарење наркотика (Македонија, Црна Гора, Босна и Херцеговина, Хрватска, Бугарска), илегалних миграната (Румунија, Босна и Херцеговина, Хрватска), фалсификованог новца (Бугарска, Босна и Херцеговина) и оружја (Босна и Херцеговина). Новац за наведене услуге најчешће се преноси и исплаћује у готовини, преко курира или посредством „Вестерн Униона”.

2.1.3. Криминалитет и остали фактори повезани са финансирањем тероризма

Током 90-их година у Аутономној покрајини Косово и Метохија, новац добијен активностима организованих криминалних група, пре свега од кријумчарења наркотика, у значајној мери је коришћен за финансирање терористичких активности, незакониту набавку наоружања и друге потребе.

Након доласка међународних снага безбедности, у Аутономној покрајини Косово и Метохија су настављене активности појединих терористичких група које делују према српском становништву, припадницима међународних снага, као и према припадницима српске војске и полиције на подручју Прешева и Бујановца, и то преко административне линије са територије Аутономне покрајине Косово и Метохија. Финансирање наведених терористичких активности се, у највећој мери врши из средстава прибављених вршењем кривичних дела, пре свега кријумчарењем наркотика и пребацивањем илегалних миграната.

Током 90-их година, у региону је регистровано значајно присуство међународних исламских удружења у Босни и Херцеговини, преко којих је вршено финансирање терористичких активности. Наведене организације су биле активне и у Аутономној покрајини Косово и Метохија. Оне данас делују преко појединих локалних удружења које у Аутономној покрајини Косово и Метохија финансирају изградњу и рад муслиманских верских објеката и активности под контролом радикалних исламских покрета као што су Салафије и Вахабије.

Једна од значајних безбедносних претњи је и присуство припадника вахабијског покрета у Рашкој области, чији се припадници, поред осталог, финансирају и донацијама из иностранства, које се достављају у готовини, посредством курира.

2.1.4. Трендови економског пословања који утичу на прање новца и финансирања тероризма

Завршетак процеса приватизације утицаће на кривична дела прања новца, због могућности улагања прљавог новца у куповину привредних друштава која се приватизују и због потребе прања новца стеченог незаконитом приватизацијом. Либерализација спољнотрговинског и девизног пословања, такође ће утицати на повећање ризика од прања новца.

2.2. Опис стања на законодавном нивоу

2.2.1. Потврђене и потписане конвенције

2.2.1.1. Конвенција Уједињених нација о противзаконитом промету опојних дрога и психотропних супстанци (у даљем тексту: Бечка конвенција), донета 1988. године („Службени лист СФРЈ - Међународни уговори”, број 14/90);

2.2.1.2. Конвенција Савета Европе о прању, тражењу, заплени и конфискацији прихода стечених криминалом (у даљем тексту: Стразбуршка конвенција), донета 1990. године („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 7/02 и „Службени лист СЦГ - Међународни уговори”, број 18/05);

2.2.1.3. Конвенција Уједињених нација против транснационалног организованог криминала са допунским протоколима (у даљем тексту: Палермо конвенција), донета 2000. године („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 6/01);

2.2.1.4. Кривичноправна конвенција Савета Европе о корупцији из 1999. године („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 2/02 и „Службени лист СЦГ - Међународни уговори”, број 18/05);

2.2.1.5. Конвенција Уједињених нације против корупције, донета 2003. године „Службени лист СЦГ - Међународни уговори”, број 12/05);

2.2.1.6. Конвенција Уједињених нација о спречавању финансирања тероризма, донета 2000. године („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 7/02);

2.2.1.7. Конвенција Савета Европе о прању, тражењу, заплени и конфискацији прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма (у даљем тексту: Варшавска конвенција), донета 2005. године, потписана је 16. маја 2005. године.

2.2.2. Прописи на снази

2.2.2.1. Закон о спречавању прања новца („Службени гласник РС”, бр. 107/05 и 117/07 - исправка);

2.2.2.2. Кривични законик („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 – исправка и 107/05 - исправка), ступио на снагу 1. јануара 2006. године;

2.2.2.3. Законик о кривичном поступку („Службени гласник РС”, број 46/06 и 49/07) примењује се од 31. децембра 2008. године;

2.2.2.4. Закон о банкама („Службени гласник РС”, број 107/05);

2.2.2.5. Закон о осигурању („Службени гласник РС”, бр. 55/04, 70/04 - исправка, 61/05 и 85/05);

2.2.2.6. Закон о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Службени гласник РС”, број 85/04);

2.2.2.7. Закон о финансијском лизингу („Службени гласник РС”, бр. 55/03 и 61/05);

2.2.2.8. Закон о играма на срећу („Службени гласник РС”, број 84/04);

2.2.2.9. Закон о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Службени гласник РС”, број 47/06) примењује се од 11. децембра 2006. године;

2.2.2.10. Закон о инвестиционим фондовима („Службени гласник РС”, број 46/06) примењује се од 11. децембра 2006. године;

2.2.2.11. Закон о девизном пословању („Службени гласник РС”, број 62/06);

2.2.2.12. Закон о обуци судија, јавних тужилаца, заменика јавних тужилаца и судијских и тужилачких помоћника („Службени гласник РС”, број 46/06) примењује се од 1. марта 2007. године;

2.2.2.13. Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала („Службени гласник РС”, бр. 42/02, 27/03, 39/03, 67/03, 29/04, 58/04 - др. закон, 45/05 и 61/05);

2.2.2.14. Закон о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС”, број 46/06);

2.2.2.15. Закон о платном промету („Службени лист СРЈ”, бр. 3/02 и 5/03 и „Службени гласник РС”, бр. 43/04 и 62/06);

2.2.2.16. Закон о основама уређења служби безбедности Републике Србије („Службени гласник РС”, број 116/07);

2.2.2.17. Подзаконски акти донети на основу Закона о спречавању прања новца, Закона о банкама и Закона о девизном пословању, и то:

- Правилник о утврђивању методологије, обавеза и радњи за извршавање послова у складу са Законом о спречавању прања новца („Службени гласник РС”, бр. 59/06 и 22/08);
- Одлука о минималној садржини Процедуре „Упознај свог клијента” („Службени гласник РС”, број 57/06);
- Одлука о условима и начину вођења рачуна нерезидената („Службени гласник РС”, број 16/07);
- Одлука о условима отварања и начину вођења девизних рачуна резидената („Службени гласник РС”, број 67/06).

2.2.3. Други прописи који су од утицаја на ову област

- 2.2.3.1. Закон о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05 и 101/07);
- 2.2.3.2. Закон о државним службеницима („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 81/05, 83/05, 64/07 и 67/07).

2.2.4. Прописи у припреми

- 2.2.4.1. Нацрт закона о репресивним мерама које се спроводе на основу релевантних резолуција СБ УН;
- 2.2.4.2. Предлог закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела;
- 2.2.4.3. Предлог закона о одговорности правних лица за кривична дела;
- 2.2.4.4. Предлог закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма.

2.3. Опис стања на институционалном нивоу

2.3.1. Министарство финансија

Министарство финансија врши послове државне управе који се односе на спречавање прања новца и предлаже прописе који уређују ову област. У оквиру Министарства финансија образовани су следећи посебни органи који у делокругу имају и борбу против прања новца и финансирања тероризма: Управа за спречавање прања новца, Пореска управа, Управа царина, Девизни инспекторат и Управа за игре на срећу.

2.3.2. Управа за спречавање прања новца

Управа за спречавање прања новца је финансијско - обавештајна служба Републике Србије. Управа прикупља, анализира и чува податке и информације, а када утврди да постоји сумња да се ради о прању новца, обавештава надлежне државне органе (полиција, правосудни и инспекцијски органи), ради предузимања мера из њихове надлежности.

Управа за спречавање прања новца је орган управе у саставу Министарства финансија. Средства за рад и функционисање Управе за спречавање прања новца као

директног буџетског корисника обезбеђују се у буџету Републике Србије која за 2008. годину износе 46.136.000,00 динара.

Актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству финансија – у Управи за спречавање прања новца предвиђено је 35 радних места за државне службенике и намештенике, од чега су попуњена 24 радна места.

Унутрашње организационе јединице у Управи за спречавање прања новца су: Одељење за аналитику; Одељење за сумњиве трансакције и у оквиру њега: Група за сумњиве трансакције банака и осталих финансијских институција и Група за сумњиве трансакције праћења тржишта капитала и хартија од вредности и осталих обвезника; Одељење за међународну и унутрашњу сарадњу и Одсек за правне и материјално-финансијске послове.

2.3.3. Пореска управа

Пореска управа је орган управе у саставу Министарства финансија. Године 2003. образован је Сектор пореске полиције надлежан за откривање пореских кривичних дела и њихових извршилаца. Сектор има око 220 запослених и њиме руководи главни инспектор кога, на предлог министра финансија, поставља Влада.

Сектор пореске полиције састоји се од два одељења на републичком нивоу, која се налазе у седишту Сектора (Одељење за координацију послова на откривању пореских кривичних дела и Одељење за аналитику и информатику), и четири регионална одељења (Београд, Нови Сад, Крагујевац и Ниш), која се деле на 26 оперативних одсека.

Овлашћења Сектора пореске полиције прописана су Законом о пореском поступку и пореској администрацији. Пореска полиција у преткривичном поступку поступа као орган унутрашњих послова и овлашћена је да, у складу са законом, предузме све потражне радње изузев ограничења кретања. Пореска полиција примењује и одредбе Законика о кривичном поступку које уређују преткривични поступак.

2.3.4. Управа царина

Управа царина је образована као орган управе у саставу Министарства финансија. Управа царина је, у оквиру Одељења за унутрашњу контролу, образовала Групу за борбу против тероризма, организованог криминала и прања новца. Ова група има примарно координативну улогу и остварује сарадњу са другим државним органима што подразумева и достављање оперативних података, односно обављање провера за одређене случајеве, на захтев других органа.

Царинска служба је овлашћена да врши девизно-валутну контролу у међународном путничком саобраћају. У случајевима када се утврде да се ради о повреди девизних прописа подноси пријаву за учињени девизни прекршај.

Ако у току вођења царинског поступка или спровођења мера царинског надзора и контроле царински органи имају индикације да је неко правно лице учинило девизни прекршај,

о томе обавештавају Девизни инспекторат. Поступак по овим пријавама води Девизни инспекторат.

2.3.5. Министарство правде

Министарство правде између осталих обавља послове државне управе који се односе на кривично законодавство, међународну правну помоћ и др. Министарство правде, у оквиру Сектора за нормативне послове и међународну сарадњу, има Одељење за нормативне послове, европске интеграције и међународну сарадњу које обавља послове који се односе на израду и праћење примене закона, развој и унапређење правног система у областима из делокруга Министарства, праћење програма европске интеграције, хармонизацију прописа са прописима Европске уније, Савета Европе и Уједињених нација; послове праћења и остваривања права и обавеза који проистичу из релевантних међународних конвенција из надлежности Министарства правде и Одељење за међународну правну помоћ које обавља послове који се односе на захтеве домаћих и страних судова, других државних органа и грађана за пружање међународне правне помоћи.

2.3.6. Правосудни центар за обуку и стручно усавршавање

Правосудни центар за обуку и стручно усавршавање (у даљем тексту: Правосудни центар) је организација која пружа програме обуке и стручног усавршавања носилаца правосудних функција и запослених у правосуђу у Републици Србији. Оснивачи Правосудног центра су Република Србија и Друштво судија Србије. Задатак Правосудног центра је осмишљавање и реализација програма обуке, унапређење и усавршавање знања судија, тужилаца и запослених у правосуђу, приближавање савремених стандарда међународног правног поретка и судске праксе развијених правних система, као и нових правних института и прописа у вези са европским интегративним токовима.

2.3.7. Министарство унутрашњих послова

Управа за борбу против организованог криминала Министарства унутрашњих послова је реорганизована, у складу са Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, у Службу за борбу против организованог криминала. У оквиру Службе, у Одељењу за борбу против организованог финансијског криминала, образован је Одсек за борбу против прања новца. Служба за борбу против организованог криминала је саставни део Управе криминалистичке полиције.

У рад по овој проблематици, укључене су и подручне полицијске управе. Врши се континуирана едукација полицијских службеника. Због високог степена друштвене опасности ових кривичних дела, као и недостатка праксе, едукација је окренута не само према припадницима Министарства унутрашњих послова који се баве привредним криминалом, већ и према полицијским службеницима чији је делокруг рада везан за тзв. општи криминал зато што се као претходна кривична дела јављају и отмице, изнуде, недозвољена трговина наркотицима и др.

Од посебног значаја је организовање међународних састанака и експертских округлих столова, на којима се преносе искустава у усклађивању домаћег законодавства са прописима других земаља.

Рад полиције на прикупљању доказа о извршеном кривичном делу прања новца умногоме зависи од поседовања одговарајуће опреме. У том правцу направљен је значајан корак али су потребе полиције на том плану и даље велике.

2.3.8. Безбедносно-информативна агенција

Безбедносно - информативна агенција (у даљем тексту: БИА), у складу са Законом о Безбедносно-информативној агенцији („Службени гласник РС”, број 42/02) обавља и послове у вези са супротстављањем организованом међународном криминалу. То су послови откривања, истраживања и документовања најтежих облика организованог криминала са елементом иностраности - кријумчарењем наркотика, илегалним миграцијама и трговином људима, кријумчарењем оружја, фалсификовањем и прањем новца, као и најтежим облицима корупције повезаним са међународним организованим криминалом. Посебни послови и задаци БИА односе се на спречавање и сузбијање унутрашњег и међународног тероризма.

Значајан сегмент рада БИА је истраживање, откривање и документовање спреге између појединаца, група и организација укључених у међународни организовани криминал и тероризам.

У Контраобавештајној управи формирана су посебна одељења у којима се обављају оперативно-безбедносне активности на плану супротстављања тероризму и међународном организованом криминалу, као и одговарајуће организационе целине у територијалним центрима БИА.

У оквиру БИА образован је Образовно-истраживачки центар (у даљем тексту: ОИЦ) који се бави стручним оспособљавањем кадрова ангажованих и на пословима супротстављања међународном организованом криминалу и тероризму. Стручно усавршавање кадрова се остварује ангажовањем предавача из сопствених редова, из других државних органа и институција, те кроз међународну сарадњу. У оквиру ОИЦ се организују и специјалистички курсеви за припаднике других државних органа. БИА има сопствени буџет.

БИА остварује међународну сарадњу са више од четрдесет служби безбедности. Посебно је интензивна сарадња са земљама из региона. Предмет ове сарадње су подаци у вези са међународним организованим криминалом, међународним тероризмом и подаци везани за прање новца и финансирање тероризма.

Поред билатералне сарадње, БИА активно учествује у раду мултилатералних скупова који се одржавају у организацији Конференције обавештајних служби Југоисточне Европе, чији је члан, и Конференције служби средњоевропских земаља, где је посматрач.

2.3.9. Министарство одбране

Министарство одбране, у складу са одредбама Закона о министарствима („Службени гласник РС”, број 65/08), обавља, између осталог, послове државне управе који се односе на безбедност од значаја за одбрану. Законом о основама уређења служби безбедности Републике Србије („Службени гласник РС”, број 116/07) образоване су Војнобезбедносна агенција и Војнообавештајна агенција као органи управе у саставу Министарства одбране, са статусом правног лица. Законом о службама безбедности СРЈ („Службени лист СРЈ”, број 37/02 и „Службени лист СЦГ”, број 17/04) утврђене су надлежности војних служби безбедности – Војнобезбедносне агенције и Војнообавештајне агенције у борби против тероризма и организованог криминала, што обухвата и спречавање прања новца и финансирања тероризма.

2.3.9.1. Војнобезбедносна агенција

Војнобезбедносна агенција је служба безбедности која обавља послове безбедности од значаја за одбрану. У складу са законом, Војнобезбедносна агенција, поред осталог, открива, истражује, прати, спречава, сузбија и пресеца унутрашњи и међународни тероризам и открива, истражује и документује најтежа кривична дела са елементима организованог криминала усмерена против команди, установа и јединица Војске Србије и министарства надлежног за послове одбране. Имајући у виду законом наведене надлежности Војнобезбедносне агенције, један од значајнијих задатака на заштити система одбране је и спречавање прања новца и финансирања тероризма.

Војнобезбедносна агенција је у области спречавања прања новца и финансирања тероризма остварила сарадњу са сродним службама у земљи и иностранству, као и са Министарством унутрашњих послова Републике Србије.

2.3.9.2. Војнообавештајна агенција

Војнообавештајна агенција је обавештајна служба која обавља послове безбедности од значаја за одбрану. У складу са законом, Војнообавештајна агенција, поред осталог, прикупља, анализира, процењује и доставља податке и информације о потенцијалним и реалним опасностима од стране међународних и страних организација, група и појединаца, усмерених против Војске Србије, министарства надлежног за послове одбране, као и против суверенитета, територијалног интегритета и одбране Републике Србије, укључујући и податке који се односе на спречавање прања новца и финансирања тероризма.

Војнообавештајна агенција је у области спречавања прања новца и финансирања тероризма остварила сарадњу са сродним службама у иностранству, као и са другим државним органима Републике Србије.

2.3.10. Јавно тужилаштво

Јавно тужилаштво је самостални државни орган чија надлежност је утврђена Уставом и Законом о јавном тужилаштву. У Републици Србији постоји Републичко јавно тужилаштво, 30 окружних и 109 општинских јавних тужилаштава. У Јавном тужилаштву систематизована су следећа места: Републички јавни тужилац и 39 заменика, 30 окружних јавних тужилаца и 195 заменика, 109 општинских јавних тужилаца и 403 заменика.

У Републичком јавном тужилаштву образоване су групе за праћење и консултације по предметима привредног криминала, где спада и кривично дело праће новца, али није извршена специјализација за праће новца и финансирање тероризма.

За поступање у предметима кривичних дела организованог криминала за територију Републике Србије надлежно је Посебно одељење Окружног јавног тужилаштва у Београду за сузбијање организованог криминала (у даљем тексту: Специјално тужилаштво).

Измењена улога јавног тужиоца по новом Закону о кривичном поступку подразумева веће учешће у прикупљању доказа и вођењу кривичног поступка. То захтева додатну кадровску и материјалну оспособљеност.

2.3.11. Судови

Чланом 142. Устава Републике Србије прописано је да су судови у Републици Србији самостални и независни и суде на основу Устава, закона и других општих аката када је то законом предвиђено, опште прихваћених правила међународног права и потврђених међународних уговора.

Судска власт врши се преко судова опште и посебне надлежности, чије се оснивање, организација, надлежност, уређење и састав уређују законом. Највиши суд у Републици Србији, по Уставу је Врховни касациони суд. У овом тренутку постоји 187 судова опште и посебне надлежности. Неколико судова у великим градовима решава далеко највећи број предмета.

На основу новог уставног и законског оквира, усвојена Национална стратегија реформе правосуђа („Службени гласник РС”, број 44/06) предвиђа рационализацију мреже судова, као и нови систем надлежности. Апелациони судови у највећој мери преузеће надлежности садашњег Врховног суда Србије, док ће основни и виши судови опште надлежности, уз мање измене, задржати своје досадашње надлежности. Предвиђа се и оснивање судова посебне надлежности (специјализовани управни суд, прекршајни суд). Трговински судови задржавају досадашњи обим постојећих надлежности.

Овом стратегијом предвиђена је и обука судија, која ће омогућити систематско усавршавање и специјализацију носилаца правосудних функција.

2.3.12. Органи који врше надзор над применом Закона о спречавању прања новца

2.3.12.1. Народна банка Србије је централна банка Републике Србије чија је надлежност одређена Уставом Републике Србије и Законом о Народној банци Србије. Народна банка је самостална и независна институција. Њен основни циљ је одржавање финансијске стабилности. Послови из надлежности Народне банке Србије су, између осталих, и:

- унапређење функционисања платног промета и финансијског система;
- контрола бонитета и законитости пословања банака и других финансијских организација;
- надзор над применом закона у делатности осигурања, код друштава за управљање добровољним пензијским фондовима и даваоца финансијског лизинга;
- надзор над применом Закона о спречавању прања новца од стране банака, мењача, осигуравајућих организација, друштава за управљање добровољним пензијским фондовима и даваоца финансијског лизинга.

2.3.12.2. Комисија за хартије од вредности је независна и самостална организација Републике Србије. Њене надлежности дефинисане су Законом о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената, Законом о инвестиционим фондовима, Законом о спречавању прања новца и другим законима. Комисија, између осталих, обавља и следеће послове:

- даје дозволе за обављање делатности брокерско-дилерског друштва;
- даје дозволе за рад друштвима за управљање инвестиционим фондовима и инвестиционим фондовима;
- врши надзор над пословањем брокерско-дилерских друштава, берзи, друштава за управљање, инвестиционих фондова и Централног регистра хартија од вредности, овлашћених банака, кастоди банака, издавалаца хартија од вредности, инвеститора и других лица у делу послова које они обављају на тржишту хартија од вредности и др;
- врши надзор над применом Закона о спречавању прања новца од стране брокерско - дилерских друштава, кастоди банака, берзи и друштава за управљање инвестиционим фондовима.

2.3.12.3. Други органи и организације који су надлежни за надзор над применом Закона о спречавању прања новца, до доношења ове стратегије нису вршили те послове због недостатка људских и материјалних ресурса.

2.3.13. Друга тела од значаја за борбу против прања новца и финансирања тероризма

2.3.13.1. Стална координациона група - Влада Републике Србије је 18. августа 2005. године образовала Сталну координациону групу са задатком да изради Акциони план за имплементацију препорука из Извештаја Савета Европе о радњама и мерама које Република Србија предузима ради спречавања прања новца и финансирања тероризма, као и да прати

активности и предлаже потребне мере надлежним органима ради спречавања прања новца и финансирања тероризма.

Код појединих удружења обвезника као што су Удружење банака, Савез рачуновођа и ревизора и др. постоје тела која се баве проблемом прања новца.

2.3.13.2. Удружење банака Србије је асоцијација свих банака у Републици Србији. У јануару 2005. године, при Удружењу банака Србије образована је Радна група за усклађеност пословања, која је маја 2006. године прерасла у Одбор за функцију усклађености пословања у банкама. Удружење банака Србије организује стручну обуку за чланове.

2.3.13.3. Савез рачуновођа и ревизора Србије је професионална организација рачуновођа и ревизора у Републици Србији, која окупља више хиљада чланова.

2.4. Опис стања на оперативном нивоу

2.4.1. Израђени су индикатори за препознавање сумњивих трансакција за прање новца код одређених група обвезника: за банке, мењачнице, осигуравајућа друштва, берзанско пословање и лизинг компаније.

2.4.2. Потписани су споразуми о сарадњи и размени података између јавног тужилаштва, полиције и Управе за спречавање прања новца са одговарајућим иностраним институцијама.

2.4.3. Потписани су споразуми о сарадњи Управе за спречавање прања новца са Народном банком Србије и Управом царина. У току је потписивање споразума са Пореском управом.

2.4.4. Специјалном препоруком FATF број 8, захтева се израда анализе стања у сектору непрофитних организација, у циљу процене ризика од злоупотребе њиховог пословања, као и предузимање мера за спречавање њихове злоупотребе за финансирање тероризма. Таква анализа није урађена.

2.5. Опис стања на плану стручног оспособљавања и усавршавања

Не постоји свеобухватни програм и план обуке за учеснике у борби против прања новца и финансирања тероризма. Не постоје ни конкретни циљеви ни показатељи учинка предузетих активности. Обука се организује од случаја до случаја и није плод анализе потреба, на основу препознатих циљева и жељеног учинка. У највећој мери, обука се своди на теоријске семинаре. У неколико случајева обука је била базирана на искуствима за решавање практичних проблема – студије случаја.

Управа за спречавање прања новца организовала је и учествовала на великом броју семинара и радионица који су, најчешће, спроведени у сарадњи са и уз помоћ међународних организација и институција: Светска банка, Међународни монетарни фонд, Европска банка за обнову и развој, Европска комисија, Организације за европску безбедност и сарадњу,

Савет Европе и др. Семинари су углавном били организовани за представнике Управе за спречавање прања новца, полиције, тужилаштва и судова. Неколико семинара је организовано и за представнике органа надлежних за надзор над применом Закона о спречавању прања новца и овлашћена лица у банкама.

Основна обука за полицију спроводи се на Полицијској академији, док је додатна и унапређена обука спроведена кроз разне пројекте уз помоћ међународне заједнице, и то: КАРПО Пројекат – Финансијске истраге, ПАКО Србија – пројекат против економског криминала у Републици Србији, ИЦИТАП програм Министарства правде Сједињених Америчких Држава, иницијативе Организације за европску безбедност и сарадњу, Пројекат обуке у борби против организованог криминала Пакта за стабилност за југоисточну Европу - три семинара у вези са финансијским истрагама и др.

3. ПРЕПОРУКЕ

3.1. Препоруке у области законодавства

3.1.1. Донети нови Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма и ускладити га са међународним стандардима у следећим областима:

- прописати да се превентивне мере прописане тим законом спроводе и на плану спречавања финансирања тероризма;
- изменити и допунити листу обвезника;
- забранити готовинско плаћање робе у износу од 15.000 евра или више;
- увести стандарде познавања и праћења клијената са посебном пажњом;
- ојачати статус овлашћених лица код обвезника;
- прописати обавезу достављања повратне информације обвезницима од стране Управе за спречавање прања новца о предметима иницираним извештајем о сумњивој трансакцији;
- обезбедити непосредан увид Управе за спречавање прања новца у одређене базе података неких државних органа (МУП, Пореска управа, Управа царина, Девизни инспекторат и др.);
- допунити одредбе о надлежности Управе за спречавање прања новца у међународној сарадњи и размени података са иностраним ФОС о привременом обустављању извршења трансакције на захтев иностраног ФОС и ускладити их са осталим одредбама Варшавске конвенције;
- допунити одредбе о надзору над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма и Закона о репресивним мерама на основу релевантних резолуција СБ УН у смислу одређивања надлежних органа за надзор над применом одредби ових закона за све категорије обвезника;
- прописати обавезу органима који врше надзор над применом Закона о спречавању прања новца да Управи за спречавање прања новца пријаве сумњу да се ради о прању новца или финансирању тероризма до које су дошли у вршењу надзора;
- успоставити систем праћења уношења и изношења готовог новца и хартија од вредности на доносиоца преко државне границе у износу од 10.000 евра или више, без обзира на постојећи девизни режим;
- прописати податке који се прикупљају приликом уношења и изношења готовог новца и хартија од вредности на доносиоца;

- овласти Управу царина да врши послове из претходне две алинеје;
- изменити и допунити казнене одредбе којима ће бити обухваћене нове обавезе обвезника, као и прописати казнене одредбе и привремене мере за непријављивање и лажно или непотпуно пријављивање преноса готовог новца и хартија од вредности преко државне границе;
- обезбедити да подаци и документација које Управа за спречавање прања новца прикупи у оквиру међународне сарадње буду употребљиви као доказ у судском поступку.

3.1.2. Донети Закон о репресивним мерама које се спроводе на основу релевантних резолуција СБ УН.

3.1.3. Изменити и допунити Кривични законик (у даљем тексту: КЗ), и то:

- чл. 91-93 КЗ који се односе на одузимање имовинске користи и ускладити их са одредбама члана 2. Стразбуршке конвенције и члана 5. Варшавске конвенције, које се односе на одузимање противвредности имовинске користи и одузимање индиректно стечене имовинске користи;
- члан 231. КЗ и члан 393. КЗ ради усклађивања са одредбама члана 6. Стразбуршке конвенције, члана 9. Варшавске конвенције, члана 1. став 2. Треће директиве ЕУ и Специјалне препоруке FATF број 2.

3.1.4. Изменити и допунити Законик о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП), и то:

- члан 86. ЗКП који се односи на прибављање података од банака или других финансијских организација и привремену обуставу или привремено одузимање новчаних средстава (ускладити их са одредбама члана 7. став 2. и члана 5. Варшавске конвенције);
- чл. 87-94. ЗКП који се односе на мере привременог одузимања предмета и имовинске користи (ускладити их са одредбама члана 5. Варшавске конвенције који се односи на привремено одузимање противвредности имовинске користи и привремено одузимање индиректно стечене противправне имовинске користи);
- Главу VIII ЗКП „Посебне доказне радње”, ради омогућавања употребе посебних доказних радњи и за откривање противправне имовинске користи која може бити одузета (ускладити их са одредбама члана 4. став 2. Стразбуршке конвенције и члана 7. став 3. Варшавске конвенције);
- чл. 490-497. ЗКП који се односе на одузимање имовинске користи из одређених кривичних дела и у случају када поступак није завршен осуђујућом пресудом – поступак *in rem* (ускладити их са одредбама Препоруке FATF број 3).

3.1.5. Донети Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела.

3.1.6. Ускладити прописе о међународној правној помоћи са Варшавском конвенцијом и Међународном конвенцијом о сузбијању финансирања тероризма.

3.1.7. Донети Закон о одговорности правних лица за кривична дела и, између осталог, уредити:

- да се правна лица сматрају одговорним за кривична дела прања новца и финансирања тероризма;
- привремене мере и одузимање имовинске користи од правних лица за кривична дела прања новца и финансирања тероризма.

3.1.8. Закон о платном промету ускладити са Специјалном FATF препоруком број 7 (електронски трансфери) и Уредбом Европске уније о документацији која прати електронске трансфере.

3.1.9. Закон о министарствима допунити одредбама о надлежности министарства надлежног за финансије за послове спречавања и откривања финансирања тероризма.

3.1.10. Прописати вођење статистичких података у правосуђу о привремено одузетој и одузетој имовинској користи и о међународној правној помоћи у области кривичних дела прања новца и финансирања тероризма, ради усклађивања са FATF препоруком број 32.

3.1.11. Извршити анализу Закона о банкама, Закона о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената, Закона о инвестиционим фондовима, Закона о преузимању акционарских друштава, Закона о осигурању и др. и обезбедити да се овлашћења органа надлежних за надзор над применом тих закона примењују и у надзору над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма. Уредити вођење статистичких података о међународној сарадњи тих органа са сродним органима из иностранства у областима спречавања прања новца и финансирања тероризма.

3.1.12. Израдити анализу стања у области преноса новца или вредности у циљу утврђивања постојања неформалних облика преноса новца или вредности. Том анализом обухватити формалне и могуће неформалне облике преноса новца или вредности у циљу обезбеђивања њихове регистрације или лиценцирања, као и њиховог укључивања у систем спречавања прања новца и финансирања тероризма. Забранили постојање неформалних облика преноса новца или вредности и санкционисати кршење те забране.

3.1.13. Потврдити Варшавску конвенцију.

3.1.14. Закон о регистрацији привредних субјеката, односно Закон о пореском поступку и пореској администрацији изменити у делу који се односи на документацију која се доставља при регистрацији, односно додељивању пореског идентификационог броја како анонимна друштва и друштва са непознатим власницима не би могла да буду оснивачи домаћих привредних друштава.

3.2.15. Регулисати пословање „осталих финансијских институција“ у циљу регулисања издавања и пословања платним картицама.

3.2. Препоруке на институционалном нивоу

Ове препоруке дају се у односу на органе у вези са следећим питањима: систематизација и попуњеност радних места, буџет, техничка опремљеност, организационе јединице и надлежност.

3.2.1. Јавно тужилаштво:

- окружни јавни тужиоци одредиће заменике јавног тужиоца на територији за коју су надлежни, који ће бити функционално и месно надлежни за поступање у предметима који се односе на прање новца, финансирање тероризма и за предлагање привремених мера одузимања имовинске користи у предметима који нису повезани са организованим криминалом.

3.2.2. Судови:

- председници окружних и општинских судова одредиће годишњим распоредом истражне и друге судије који ће поступати у предметима кривичних дела прања новца, финансирања тероризма и који ће доносити привремене мере одузимања имовинске користи, у предметима који нису у вези са организованим криминалом.

3.2.3. Министарство унутрашњих послова:

- у одсецима за сузбијање привредног криминалитета извршиће специјализацију полицијских службеника који ће се бавити откривањем прања новца и финансирања тероризма;

- образовати посебне организационе јединице које ће се бавити финансијским истрагама на нивоу Министарства унутрашњих послова и полицијских управа.

3.2.4. Управа царина:

- успоставиће базу података о преносу готовог новца и хартија од вредности на доносиоца у износу преко 10.000 евра преко државне границе у складу са Специјалном FATF препоруком број 9 (кеш курири) и Уредбом Европске уније о контроли преноса готовог новца преко границе Европске уније;

- систематизоваће потребан број радних места за анализу података из претходне алинеје.

3.2.5. Министарство правде:

- обезбедиће и специјализоваће један број извршилаца за послове међународне правне помоћи у области прања новца, финансирања тероризма и одузимања имовинске користи.

3.2.6. Управа за игре на срећу и Пореска управа:

- обезбедиће и специјализоваће један број извршилаца за вршење надзора над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма код обвезника који се баве приређивањем игара на срећу.

3.2.7. Народна банка Србије:

- систематизоваће потребан број радних места или образовати посебан део специјализован за вршење надзора над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма код обвезника.

3.2.8. Комисија за хартије од вредности:

- специјализоваће потребан број постојећих извршилаца за вршење надзора над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма код обвезника.

3.2.9. Обезбедити финансијске и техничке услове за повезивање база података надлежних државних органа.

3.2.10. Образовати посебна и специјализована тела или радне групе у оквиру удружења обвезника из Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма у циљу анализе и тумачења прописа, техничке подршке у размени података, предлагања и измене прописа, обуке и др.

3.3. Препоруке на оперативном нивоу

3.3.1. Формализовати сарадњу између надлежних државних органа (Управа за спречавање прања новца, полиција, БИА, органи надлежни за надзор над применом Закона о спречавању прања новца, Пореска управа, Управа царина, Девизни инспекторат) ради:

- рада на конкретним предметима;
- спровођења обуке запослених у тим државним органима и заједничке обуке обвезника;
- ефикасног остваривања међународне сарадње;
- координације учествовања у међународним организацијама и телима.

3.3.2. Образовати оперативне *ad hoc* радне групе за рад на конкретним предметима прања новца и финансирања тероризма и уредити њихов рад на начин да се могу окупити одмах по позиву.

3.3.3. Одредити представнике (официре за везу) Управе за спречавање прања новца, МУП, Пореске полиције, Управе царина, БИА и тужилаштва за рад на конкретним предметима прања новца и финансирања тероризма.

3.3.4 Обезбедити да Пореска полиција и Управа царина, у вршењу послова из своје надлежности, обавезно проверавају постојање елемената кривичних дела прања новца и финансирања тероризма.

3.3.5 Обезбедити да Управа за спречавање прања новца потпише споразуме о сарадњи са свим страним финансијско - обавештајним службама код којих је то услов за међународну размену података.

3.3.6 Обезбедити да Управа за спречавање прања новца у сарадњи са органима надлежним за надзор над применом Закона о спречавању прања новца и удружењима обвезника иницира и учествује у изради показатеља (индикатора) за препознавање сумњивих трансакција за прање новца и финансирање тероризма код обвезника. У рад на изради индикатора укључити и представнике других државних органа.

3.3.7 Обезбедити да Управа за спречавање прања новца разради практичне механизме давања повратних информација обвезницима.

3.3.8 Обезбедити да Управа за спречавање прања новца, у сарадњи са МУП, тужилаштвом, судовима и органима надлежним за надзор над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, изради обрасце за достављање података о прекршајима и привредним преступима из тих закона и кривичним делима прања новца и финансирања тероризма.

3.3.9 Обезбедити да органи надлежни за вршење надзора над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма:

- израде упутства или приручнике за вршење надзора над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма код обвезника
- израде упутства за примену одредаба новог Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма код обвезника.

3.3.10. Систематски подизати свест о потреби ефикасније примене Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма (брошуре, електронски програм обуке, медијска кампања и др).

3.3.11 Израдити анализу стања у области непрофитних организација у циљу процене ризика од њихове злоупотребе у сврхе прања новца и финансирања тероризма.

3.3.12 Развијати систем информационих технологија у Управи за спречавање прања новца.

3.4. Препоруке на плану стручног оспособљавања и усавршавања

У циљу институционализације обуке државних органа, органа надлежних за надзор над применом Закона о спречавању прања новца и обвезника:

3.4.1 Извршити анализу потреба за стручним оспособљавањем и усавршавањем и њоме обухватити надлежне државне и органе надлежне за надзор над применом Закона о спречавању прања новца, као и обвезнике преко њихових удружења.

3.4.2 Стручно оспособљавање и усавршавање из области борбе против прања новца и финансирања тероризма вршити преко Правосудног центра, Образовно-истраживачког центра БИА, Сектора за образовање у МУП и специјализованих тела у оквиру органа надлежних за надзор над применом Закона о спречавању прања новца.

3.4.3 У програме стручног оспособљавања и усавршавања укључити посебне програмске целине из области борбе против прања новца и финансирања тероризма, финансијских истрага и одузимања имовинске користи.

3.4.4 Одредити представнике из Министарства унутрашњих послова, Министарства правде, јавног тужилаштва, судова, Управе за спречавање прања новца, Управе царина, Пореске управе, Народне банке Србије и Комисије за хартије од вредности који ће бити задужени за стручно оспособљавање и усавршавање у области прања новца и финансирања тероризма, финансијских истрага и одузимања имовинске користи (у даљем тексту: инструктори). Исто се препоручује удружењима обвезника.

3.4.5 Стручно оспособљавати инструкторе за борбу против прања новца и финансирања тероризма, финансијских истрага и одузимања имовинске користи, као и на плану метода и техника рада.

3.4.6 Обезбедити техничке и друге услове за рад инструктора.

4. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

Орган надлежан за надзор над спровођењем ове стратегије је Стална координациона група. Потребно је проширити њен мандат на праћење спровођења ове стратегије, праћење, предлагање и координацију активности из области прања новца и финансирања тероризма. У групу укључити представнике свих релевантних државних органа, као и тужилаштва, судова и независних органа надлежних за надзор над применом Закона о спречавању прања новца. У рад ове групе могу бити укључени и представници удружења обвезника.

За примену ове стратегије донеће се акциони план који ће предвидети обавезе свих надлежних органа, утврдити рокове и проценити потребна средства за њихово спровођење.

5. ЗАВРШНИ ДЕО

Ову стратегију објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.